

Översyn av stiftelselagen

I maj 2005 initierade regeringskansliet en översyn av vissa frågor i stiftelselagen. Uppdraget har utförts av chefsrådmannen i Malmö tingsrätt Ylva Norling Jönsson. I februari 2007 presenterades förslaget i promemorian Ds 2007:7, *Vissa frågor i stiftelselagen m m* (jfr sid 30-31 i skriften Stiftelser).

Nedan följer en kort sammanfattning av de huvudsakliga förändringar som föreslås.

Sammanfattningen följer den uppdelning som finns i skriften: Redovisning, Revision och Skattelagstiftning. De föreslagna förändringarna enligt Ds 2007:7 presenteras under aktuellt avsnitt. Det är i huvudsak avsnittet Stiftelselagen som påverkas. Avsnitten Redovisning och Revision påverkas något, medan avsnittet om Skattelagstiftning inte berörs alls av ändringarna.

Enligt vår bedömning blir en lagändring aktuell tidigast från 2008.

STIFTELSELAGEN

Allmän registrering

Alla stiftelser föreslås vara registrerade och tilldelas organisationsnummer. Syftet med detta är att underlätta tillsynen och dessutom minska möjligheterna att använda stiftelseformen för ekonomiska oegentligheter. Den allmänna registreringen medför också att alla stiftelsers styrelser eller förvaltare införs i stiftelseregistret.

För de s k äldre stiftelserna, som idag inte är registrerade, gäller en övergångsperiod på fem år.

Tillsyn

Tillsynen föreslås koncentreras till sex till åtta länsstyrelser. Bakgrunden till detta är att kvaliteten på tillsynen varierar mellan de enskilda tillsynsmyndigheterna. Detta beror i sin tur på att antalet ärenden och antalet personer på myndigheten som arbetar med stiftelsefrågor varierar kraftigt från myndighet till myndighet. Förslaget anger att tillsynen bör förläggas till de länsstyrelser som omfattar minst 1 000, enligt nuvarande regler, registreringskyldiga stiftelser och sysselsätter minst tre personer varav två jurister som handlägger stiftelsefrågor.

Idag finns det vissa undantag vad gäller tillsynen för stiftelser förvaltade av statlig myndighet och stiftelser bildade av eller tillsammans med staten, kommun eller lands-ting. Dessa undantag är föreslagna att tas bort. Det finns inga garantier för att offentligt bildade stiftelser och stiftelser som förvaltas av en statlig myndighet i allt följer alla föreskrifter. Samma regler är därför tänkta att gälla även för dessa stiftelser vad beträffar tillsyn.

Ändring av föreskrifter

Det finns idag vissa tillämpningssvårigheter beträffande Kammarkollegiets och tillsynsmyndighetens olika arbetsområden. Mot bakgrund av detta föreslås Kammarkollegiet få

kompetens att även avgöra frågor som tillsynsmyndigheten får avgöra, dvs Kammarkollegiet skall kunna ge tillstånd till ändring av alla sorters föreskrifter om styrelsen eller förvaltaren begär det. Fortsatt är det Kammarkollegiet som skall ha ensam rätt att pröva ändringar av föreskrifter angående ändamål och s k maktfrågor.

För att tydliggöra om och när en ändring, som kräver tillsynsmyndighetens godkännande, blir gällande, föreslås att tillsynsmyndigheten skall fatta ett uttryckligt beslut att tillåta ändringen.

Vad gäller stiftelsens ändamål föreslås en begränsad möjlighet till ändring. Ändringar bör tillåtas endast om det föreligger synnerliga skäl. Vad som skall anses som synnerliga skäl anges ej närmare.

Insamlingsstiftelser

Stiftelselagen föreskriver idag inget krav på att en viss andel av insamlade medel skall delas ut för ändamålet. Mot denna bakgrund föreslås därför ett tillägg i lagen som anger att en insamlingsstiftelse skall vara skyldig att använda minst hälften av intäkterna för ändamålet. En förutsättning för detta är naturligtvis att en sådan utdelningsnivå inte strider mot föreskrifter i stiftelseförordnandet.

REDOVISNING

Bokföring och årsredovisning

För de stiftelser som idag är bokföringsskyldiga enligt bokföringslagen enbart på grund av att stiftelsens förmögenhet är ett visst belopp¹⁾, föreslås en höjning av detta belopp. Gränsvärdet för dessa stiftelser föreslås höjas till den nivå som numera gäller för ideella föreningar m fl juridiska personer, dvs. 1 500 000 kr. Bokföringsskyldiga stiftelser skall fortsatt, som huvudregel, vara skyldiga att upprätta årsredovisning.

En höjning av gränsvärdet för bokföringsskyldighet medför att färre stiftelser blir skyldiga att upprätta och lämna kopia av årsredovisningen till tillsynsmyndigheten. Offentligheten kring stiftelserna minskas således i viss mån. För att motverka detta föreslås att de icke bokföringsskyldiga stiftelserna skall ha skyldighet att upprätta och hålla tillgänglig en sammanställning över stiftelsens räkenskaper för alla som är intresserade.

REVISION

Krav på kvalificerad revisor

Det nuvarande kravet på kvalificerad revisor för de stiftelser som enligt bokföringslagen är skyldiga att upprätta årsredovisning förslås gälla även fortsättningsvis. De stiftelser som omfattas av detta krav kommer dock vara något större, enligt förslaget ovan om höjt gränsvärde för bokföringsskyldighet.

Öhrlings PricewaterhouseCoopers, april 2007

1) Överstiger 10 prisbasbelopp.